

videli zraven prav pobožno moliti. — Tako je prav! —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Slovenci smo dobili na Kranjskem Slovenca za škofa. Cesar so namreč dr. Janeza Pogačarja imenovali za ljubljanskega škofa. Nadjamo se in ne brez uzroka upamo, da bodo novi pastir za sv. Cerkvo in mili nam narod slovenski blagonosno delovali. — Drugo leto bodo nove volitve za deželni zbor in uže slišimo, da so nemški pa tudi slovenski liberalci začeli, sicer precej na tihem pa vendar odločno, volilno delovanje. Zato se bomo konservativci tudi morali začeti gibati, da nas zelo nepripravljenih ne prehitijo. — Ustavaki imajo še poseben uzrok marljivi biti, ker se njim vidi, kako se leta 1877. bojijo, ko pride nagodba med njimi in Madjari zopet v pretres. Žalostno pak je to, kar tukaj zvesti Avstrijani zapazimo. Nemški ustavoverci že precej trdno šepetajo o: „deutsche Einigkeit“, t. j. o zedinjenji s pruskimi Nemci; Madjari pa se čedalje bolj brezobzirno pripravljajo na veliki: magyar orzsag, t. j. na veliko madjarijo, kder se bodo vsi drugi narodi potlačili in silom pomadjarili. Če se temu brž v okom ne pride, se res nimamo kaj dobrega za avstrijsko cesarstvo nadjati; prenapetim Nemcem in Madjarom se mora vendar enkrat nek zavor navesti.

Bnški delalci so se naposled vendar večji del vsi udali; začeli so zopet delati a plačilo se njim ni preznatno zboljšalo.

Na Gališkem nakupujejo Prusi za svojo vojsko marljivo vse boljše konje ter njih drago plačujejo. Te dni so njih seboj odgnali 10.000. To vendar ne kaže — na dolg mir?

Na Hrvatskem bode dosedanja narodna stranka popolnem zmagala; novi sabor se bo pričel 24. avg.

Vnanje države. Katoliški Bavarci so pri volitvah srečno zmagali, čeravno so liberalci z ministri, z uradniki in s pruskim denarjem pritiskali. Voljenih je 79 Katoličanov in 77 prusačkih liberalcev. Do tega srečnega izida so vrli škofi veliko pripomogli po svojih pastirskih listih pred volitvami.

Francozi so po strašni povodnji imeli škode, ki se na pridelkih cení na 50 milijonov, na hišah in železnicah na 25, skupaj na 75 milijonov.

Angleži so sklenoli zemljo pod morjem, ki loči Angleško od Francoske, predreti in skozi predor napraviti 16 ur dolgo podmorsko železnico. To bo res, zraven sueškega prekopa in predora skozi planini Ceni in sv. Gothard, najbolj veličansko delo sedanjih dni.

Na Španskem so Alfonzenci mislili, da so Karliste uže uničili, a sedaj se kaže, da niso ničesar opravili pri vsem grozovitem požiganji in umarjanji.

Lahi so v silni denarstveni zadregi; čeravno so cerkve oropali, njim vendar letos zopet pomanjkuje 155 milijonov.

Na Turškem v Hercegovini so krščanski Slavjani zavolj presilnih davkov zgrabili za orožje in začeli Turke pobijati. Zanašajo se na avstrijsko pomoč. Razvili so cesarsko zastavo in klicajé: živil hrvatski kralj Franjo Josip, šli v bitko. Kaj bo storil naš cesar?

Za poduk in kratek čas.

Freimavrerji, sedanji antikristi.

(Dalje)

Kaj so freimavrerji?

2. Beseda loža ne pomeni samo posameznih družeb, ampak tudi družbine shodnice in zbornice. V loži shodnici se bratje shajajo, in namen teh shodov daje loži različna imena. Če se v zboru opravljajo družbini posli in opravki, imenuje se delalna loža; če se razlagajo postave, znamenja, šege ali namen družbe: poudčna loža, če se pa samo razveseljujejo, popivajo in jejo: mizna loža. V miznih ložah je zmiraj najbolj veselo, zato se te najbolj pogosto obhajajo.

V ložo mora vsak brat priti v posebni freimavrerški obleki, ki je različno po razredih nakinčana s freimavrerškimi znamenji, katera so: predpasnik (šnro), ometača (kela), kladvo, šestilo (cirkel) in drugo zidarsko orodje. Pri govorjenji se smejo le freimavrerških izrazov posluževati in po družbinah šegah obnašati. Kdor se v čem pregreši, bo kaznovan. Freimavrerški francoski list popisuje tako mizno ložo s sledečimi besedami: „Dvorana je bila iznova pomalana. Vse je bilo pražno, mično in lično. Postrežba se je vršila urno, tiho, pozorno, resno in v lepem redu po dolgi deski (mizi) v podobi podkove. Mreža (mizna ruha) in banderice (prtiči) so bile bele, kakor sneg. Neobsekano kamenje (kruh) je bilo iz čiste pšenice, beli pesek (sol) in rumena malta (popr) lepa in drobna, lopate (velike žlice), krampi (vilice) in kele (žlice) iz najdražje rude. Prozorni kanoni (kupice) navlašč na tri ogle izliti, in sodčekki (steklenice) so bili po žnori (po redu) po celi dolgovati mreži postavljeni. Sto majhnih svečnikov z eno zvezdo (svečo) je stalo po eden nasproti vsakemu gostu. Meči (noži), krampi (vilice), opeke (krožniki) in šipe (sklede) so rožljale, da je bilo veselje. Vsak je svojo klop (stol) in svoj kanon (kupico) pomaknil bliže sosedu, ter začel prijazno kramljanje. Rudeči in beli smodnik (vino) se je žaril v rokah veselih bratov, slab smodnik (voda) pa v rokah strežajev, ki so morali delo nadzorovati, neobsekano kamenje posekovati (kruh rezati), tvarino (jedi) priušati, celo desko pregledovati, za močen smodnik (vino), blisk (liquor), belo kamenje

(sladkor) skrbeti, ter navadne kanonade in baterije (napitnice) komandirati“.

Napitnice ali kanonade so pri takih ložah poglavitna reč. Pri vsaki mizni loži se mora 7 napitnic napraviti.

„Kedar se imajo kanonade izprožiti, ne baje bratje zidati (jesti). Na komando častitljivega (mojstra prvostolnika) vsi kanone nabijejo (kupice nalijejo), vstanejo in banderice (prtiče) čez levo ramo vržejo. Častitljivi začne: „Bratje moji! sedaj hočemo na dobro zdravje sprožiti, zato vzemimo ogenj, dober ogenj, ki največje gori in najboljše prašči. Moji bratje! v desnico meč (nož)! kvišku meč! Z mečem pozdrav! v levico meč! — Na to dalje komandira: V desnico orožje (kupico)! Kvišku orožje! K licu orožje (nastavijo)! Pucajte! (prvi požirak). Bratje pucajte! (drugi požirak). Pucajte, da veselo gori in dobro prašči! (vsi izpijejo). Z orožjem mir! (Vsi držijo kupico nad desno ramo). Z orožjem naprej! Ena! (Prenesejo kupice na levo ramo). Dve! (na desno ramo). Tri! (Pred prsi). Orožje na tla! Ena, dve, tri! (Pri tej komandi bližajo kupice mizi tako, da jih pri „tri“ vsi ob enkrat na mizo postavijo). Na to še dalje komandira: Meč v desnico! (Nož iz leve vzamejo v desnico). Kvišku meč! Z mečem pozdrav! Meč ob tla!“

Take otročarije ponavljajo pri vseh napitnicah, in če kateri presliši komando ali ne uboga, mora sprožiti kanon slabega smodnika (kupico vode izpiti).

Te otročje igrice so neumne, pa tude drage, kajti bratje radi dobro jejo in veliko pijejo; to pa stane denar, kakor pregovor pravi: Dobra volja mošnje kolje. Kljub temu pa se število freimavrerjev vedno množi. Po mojih mislih je temu vzrok lahkomišelnost ljudi, nagnenja za dobro voljo in nevednost ali zaslepljenost v krščanski veri, pri nekterih pa gotovo hudobija. Te vrste ljudem je loža velika vinska bratovščina, v kateri vinski bratje najdejo dobro voljo in kratek čas. Da pa je taka loža tudi šola ali novicijāt za pravo freimavrerstvo, za višji freimavrerški red, to malokteri opazi; kajti tukaj se njim vse prikriva in taji, dokler niso dobro pripravljeni in sposobni za višje reče.

Prvi 3 razredi učencev, pomagačev in mojstrov, namreč ne obsegajo vseh freimavrerjev. To so samo trije nižje razredi ali modre lože, ker bratje na modrih trahih nosijo svoja znamenja ali tudi Janezove lože, ker so na Kresovo l. 1721. svoj občni obrednik sprejeli. Zraven teh pa so nastali in še obstajajo višji razredi, katerih je 30 in se imenujejo rudeče lože ali Andrejeve lože ali lože škotskega obreda. Trije najvišji razredi so le častni, v katere se sprejemajo kot pokrovitelji družbe taki ljudje, katere bi freimavrerji radi za se pridobili, pa njim vendar svoje namene prikrili. V teh višjih razredih je vse bolj tajno, kakor v prvih treh; v nje se spre-

jemajo samo izvoljeni, omikani in po odločnih freimavrerjih skušeni udje nižjih razredov. Iz števila teh se nabirajo voditelji in pravi vojaki freimavrerstva.

O namenu njihovem bomo drugde govorili; tukaj samo omenimo, da so Janezove lože v svojem obredniku l. 1721. o sebi sledeče izjavile: „Freimavrer mora nravske postave držati, miren podložnik posvetnih oblasti biti, svojo vrednost le na svoje zasluženje staviti in ne gledé na vero, domovino ali stan, vse v ljubezni objemati. Političnih namenov nima.“

Da v teh besedah ni nič povedano o višjem freimavrerstvu, se na prvi pogled vidi; da pa tudi o nižjih ložah ni vse povedano, ampak samo toliko, kolikor se njim povedati varno zdi, to je tudi jasno. Zakaj, kako bi se drugače moglo razložiti njihovo skrivanje in prikrivanje vseh svojih početij? Zakaj nalagajo pri vsakem pristopu grozne prisege, nič izpovedati, kaj bo v loži slišal? Zakaj se sbajajo lože le po noči in v krajih, kamor ne more prodreti oko neposvečenih? Zakaj druga, kakor zato, ker so mračnjaki, o katerih Kristus pravi: „Oni bolje ljubijo temo, kakor luč, ker so njihova dela hudobna.“

Iz freimavrerških govorov in pisem se da na tanko dokazati, da je njihov namen, in vse njihovo početje obrneno proti veri Kristusovi, proti oblasti vladarjev in proti celi sedaj obstoječi človeški družbi. Zarad tega imajo važen uzrok prikrivati te namene, skrivati se v meglo tajnosti in hinavščine in vsakega poprej dobro podučiti, skušati in s prisege zavezati, preden mu njih razodenejo. Ko bi ta svoj tajen pa hudoben namen očitno razodeli, bilo bi po njih.

Iz vsega do zdaj povedanega pa se že vidi, da pameten in pošten mož in verni kat. kristjan ne more nikoli freimavrerške družbi pristopiti.

(Nastavek prih.)

Slovstvo.

Zavolj nove mere itd. jako potrebna in dobro sestavljena, koristna knjiga je izišla v Ljubljani v „Narodni tiskarni“ pod naslovom: Nauk o desetnih (decimalnih) razlomcih in njih upotrebljevanji pri računih z metrično mero in vago in 90 natančnih primerjalnic dosedaj v Avstriji v rabi bivših mer in vag in metrične mere in vage — sestavil J. Žnidaršič 1875. Mi smo ovo knjigo pregledali in se prepričali, da je jako rabljiva. S pomočjo te knjižice se lahko vsak nauči po novi meri računati pa tudi natančno in hitro poizvé, koliko kaj po stari meri ali vagi velja v novi in naopak. Opozorujemo tedaj svoje bralce na označilo ali inserat na predzadnji strani denešnjega „Sl. Gospodarja.“ V 5 mesecih že se bode vse po novi meri in vagi računilo. Sezite po knjigi!